

Gemeente Amsterdam

Dienst Onderzoek en Statistiek

Jong;-) Dagarrangementen
en Combinatiefuncties

Behoeftedonderzoek opvang kinderen basisschoolleeftijd

Totaal alle deelnemers

Project: Dagarrangementen en Combinatiefuncties

In opdracht van: DMO

Weesperstraat 79
1018 VN Amsterdam
Telefoon 020 527 9421

Postbus 658
1000 AR Amsterdam
Fax 020 527 9595
www.os.amsterdam.nl

Amsterdam, maart 2007

Inhoud

Inleiding	5
Samenvatting resultaten	7
1 Responsverantwoording	11
2 Tabellenbijlage	13
3 Achtergrondkenmerken ondervraagden	23

Inleiding

Met ingang van 1 augustus 2007 zijn scholen in het basisonderwijs verplicht opvang voor hun leerlingen aan te gaan bieden tussen 7.30 en 18.30 uur als ouders/verzorgers daarom vragen. De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) van de gemeente Amsterdam heeft voor de periode juli 2006 – juli 2008 extra middelen beschikbaar om scholen en partners uit de sectoren welzijn, kinderopvang en sport en cultuur actief te ondersteunen bij het ontwikkelen van een passend aanbod. Dit gebeurt onder de projectnaam “Dagarrangementen en Combinatiefuncties”.

In totaal hebben 185 Amsterdamse scholen voor primair en speciaal onderwijs zich aangemeld voor deelname aan dit project. Veel scholen weten niet of ouders/verzorgers op dit moment gebruik maken van opvang. Nog minder is bekend of de wettelijke verplichting leidt tot meer en/of andere vraag naar opvang. Om een eerste indicatie te krijgen van de vraag naar opvang is een enquête verspreid onder alle ouders/verzorgers van leerlingen van de deelnemende scholen. Het onderzoek is alleen uitgevoerd bij het basisonderwijs omdat de wettelijke verplichting alleen daar geldt. Dit rapport bevat de belangrijkste resultaten voor Amsterdam.

Vragen die aan de orde komen zijn:

- Hoe hebben ouders/verzorgers de opvang van hun kind(eren) op dit moment geregeld?
- In hoeverre hebben de ouders/verzorgers belangstelling voor opvang in het kader van de nieuwe wettelijke verplichting?
- Welke (rand)voorwaarden en activiteiten maken het aanbod meer of minder aantrekkelijk?

Bijlage 1 van dit rapport bevat de responsverantwoording voor Amsterdam. Bijlage 2 bevat tabellen met een overzicht van de antwoorden op alle vragen. Bijlage 3 bevat de achtergrondkenmerken van de ouders die aan het onderzoek hebben meegedaan.

Samenvatting resultaten

Huidig gebruik opvang

Momenteel maakt 58% van de ouders gebruik van opvang voor schooltijd, tussen de middag en/of na schooltijd. Twee procent van de ouders maakt momenteel al gebruik van opvang vóór schooltijd, 55% maakt gebruik van opvang tussen de middag en 23% van de ouders maakt gebruik van opvang na schooltijd.

Huidig gebruik van opvang (in aantallen en procenten)

	n	%
huidig gebruik van opvang voor schooltijd (VSO)	188	2
huidig gebruik van opvang tussen de middag (TSO)	6.292	55
huidig gebruik van opvang na schooltijd (NSO)	2.642	23
huidige gebruik van VSO, TSO en/of NSO	6.699	58

Behoefted aan opvang

De behoefte aan opvang zal toenemen. Een kwart (23%) van de ouders heeft behoefte aan opvang voor schooltijd, het huidige gebruik is 2%. Het gebruik van tussenschoolse opvang zal ook toenemen: nu gebruikt 55% van de ouders opvang tussen de middag, dit zal naar verwachting 62% van de ouders worden. De naschoolse opvang zal van 23% stijgen naar 49%.

Huidig gebruik en behoefte aan opvang (procenten)

	huidig	wens
voor schooltijd	2	23
tussen de middag	55	62
na schooltijd	23	49

De ouders met behoefte aan VSO zijn voor 94% nieuwe gebruikers; zij maken op dit moment dus nog geen gebruik van VSO. De groep ouders met behoefte aan naschoolse opvang bestaat voor 55% uit nieuwe gebruikers.

De nieuwe gebruikers willen gemiddeld 3,6 dagen per week gebruik maken van opvang voor schooltijd (VSO) en 3,1 dagen van opvang na schooltijd (NSO). De ouders die nu al gebruik maken van VSO gebruiken dit gemiddeld 3,4 dagen. Dit blijft ongeveer gelijk. Ook de ouders die gebruik maken van NSO willen dit in de toekomst ongeveer hetzelfde aantal dagen per week blijven doen: het huidige gebruik van NSO is gemiddeld 2,7 dagen en zal met 0,1 dagen stijgen. In de toekomst zal de behoefte van de huidige gebruikers aan NSO dus gemiddeld 2,8 dagen zijn.

Gemiddelde toename van behoefte aan opvang, huidige gebruikers en nieuwe gebruikers (in dagen)

	huidige groep	nieuwe gebruikers
voor schooltijd	-0,3	3,6
na schooltijd	0,1	3,1

Voorwaarden opvang

De meeste ouders (66%) vinden de eigen school de ideale locatie voor opvang na schooltijd. Als de opvang niet op school kan plaats vinden, is de maximale aanvaardbare afstand tussen school en opvanglocatie voor 43% van de ouders 500 meter. Zesentwintig procent vindt maximaal 1 kilometer een aanvaardbare afstand. Van de ouders heeft 25% geen (uitgesproken) mening, slechts een klein deel van de ouders vindt een afstand van 2 kilometer nog acceptabel.

Bij de keuze van de opvang wordt de manier waarop de kinderen begeleid worden het belangrijkste gevonden. Op de tweede plaats staan de kosten en op de derde plaats de opvangtijden.

Wat is voor u belangrijk bij de keuze voor opvang?

	n	%
begeleiding van kind(eren)	5.068	74
kosten	2.712	40
opvangtijden	2.340	34
speelruimte buiten	1.849	27
bereikbaarheid van de locatie	1.469	22
contact met ouders of verzorgers	1.356	20
duidelijkheid van regels	1.385	20
speelruimte binnen	1.372	20
kwaliteit van het gebouw	845	12
inrichting van de ruimte binnen	697	10
totaal	6.816	100

De voorkeur van de meeste ouders gaat uit naar opvang met een huiselijke sfeer, in kleine groepjes waarbij de activiteiten voornamelijk recreatief zijn.

Voorkeuren

sfeer	19%	schools	70%	huiselijk
groep	6%	grote groep	84%	kleine groepjes
leeftijd	35%	verschillende leeftijden	56%	per leeftijdsgroep apart
activiteiten	14%	educatief	68%	recreatief

Nieuwe gebruikers opvang

87% van de nieuwe gebruikers van de VSO betreft kinderen die jonger zijn dan 9 jaar. Dit is iets meer dan je op basis van de totale groep ouders gemiddeld zou verwachten: 82% van de ouders die de vragenlijst hebben ingevuld hebben kinderen die jonger zijn dan 9 jaar. In 82% van de gevallen hebben nieuwe VSO gebruikers recht op vergoeding in het kader van de Wet kinderopvang.

Bij de ouders met behoefte aan naschoolse opvang is hun kind in 84% van de gevallen jonger dan 9 jaar. 78% van de nieuwe gebruikers van naschoolse opvang heeft recht op vergoeding in het kader van de Wet kinderopvang.

Ouders waarvan het jongste kind 9 jaar of ouder is maken minder vaak gebruik van opvang en hebben hier ook minder vaak behoefte aan.

Geen opvangbehoefte

Voor de totale onderzoeksgroep (dus alle 11.455 ouders die aan het onderzoek hebben meegewerkt) geldt dat 18% van de ouders helemaal geen behoefte aan opvang heeft, ook niet tijdens vakanties of studiedagen. De ouders zijn relatief vaak van Marokkaanse of Turkse afkomst, hebben meestal een relatief laag opleidingsniveau en inkomen. Ook de leeftijd van de kinderen, het aantal kinderen tussen de 0 en 12 jaar en de dagelijkse bezigheden van de ouders zijn van invloed op de opvangbehoefte. Gezinnen met 3 of meer kinderen hebben vaker geen behoefte aan opvang dan ouders met minder kinderen in deze leeftijd. Ouders waarvan het jongste kind op school negen jaar of ouder is hebben ook minder behoefte aan opvang dan ouders met jongeren kinderen.

De meeste ouders maken geen gebruik van opvang omdat zij zelf de kinderen opvangen (53%). De voornaamste andere reden om geen opvang te gebruiken zijn de kosten, 23% van de ouders die geen behoefte hebben aan opvang vindt de kosten van de opvang te hoog.

1 Responsverantwoording

Half januari hebben alle ouders via de school een vragenlijst ontvangen voor het behoefteonderzoek. In totaal hebben 11.455 ouders die vallen onder dit schoolbestuur meegewerkt aan het onderzoek. Er konden ongeveer 29.372 ouders meedoen. Hiermee komt de respons op 39%.

De resultaten die in deze rapportage beschreven worden dienen als indicatie van de opvangbehoefte van ouders.

2 Tabellenbijlage

Tabel 1a Heeft u behoefte aan opvang vóór schooltijd?

	n	%
maandag	603	12
dinsdag	611	13
woensdag	356	7
donderdag	588	12
vrijdag	467	10
wisselende dagen	505	10
geen behoefte aan opvang voor schooltijd	3732	77
totaal	4861	100

Tabel 1b. Heeft u behoefte aan opvang tussen de middag?

	n	%
maandag	2634	54
dinsdag	2691	55
woensdag	822	17
donderdag	2689	55
vrijdag	2369	49
wisselende dagen	641	13
geen behoefte aan opvang tussen de middag	1610	33
totaal	4861	100

Tabel 1c. Heeft u behoefte aan opvang na schooltijd?

	n	%
maandag	1505	31
dinsdag	1591	33
woensdag	677	14
donderdag	1563	32
vrijdag	999	21
wisselende dagen	832	17
geen behoefte aan opvang na schooltijd	2238	46
totaal	4861	100

Tabel 2. Vanaf hoe laat heeft u ongeveer behoefte aan opvang?

	n	%
voor 7.30	131	12
vanaf 7.30	234	21
vanaf 7.45	151	13
vanaf 8.00	250	22
vanaf 8.15	88	8
wisselend	177	16
weet ik niet	26	2
ik heb geen behoefte aan opvang voor schooltijd	51	5
geen opgave	21	2
totaal	1.129	100

Tabel 3. Tot hoe laat heeft u ongeveer behoefte aan opvang?

	n	%
tot 17.00	202	8
tot 17.30	418	16
tot 18.00	935	36
tot 18.30	589	22
tot na 18.30	101	4
wisselend	294	11
weet ik niet	33	1
ik heb geen behoefte aan opvang na schooltijd	24	1
geen opgave	27	1
totaal	2.623	100

Tabel 4. Wat is volgens u de ideale plek voor opvang na schooltijd?

	n	%
op de eigen school	1.631	63
op een andere school of een locatie voor naschoolse opvang	1.006	39
in een (gast) gezin	136	5
maakt niet uit	150	6
weet ik niet	90	3
totaal	2.602	100

Tabel 5. Wie moeten er volgens u voor de opvang ingezet worden: beroepskrachten of vrijwilligers?

	voor schooltijd		tussen de middag		na schooltijd	
	n	%	n	%	n	%
alleen						
beroepskrachten	460	13	578	16	1.351	38
vrijwilligers						
begeleid door						
beroepskrachten	1.048	30	2.019	57	1.418	40
alleen						
vrijwilligers	230	6	555	16	121	3
geen opgave	1.805	51	391	11	653	18
totaal	3.543	100	3.543	100	3.543	100

Tabel 6. Heeft u behoefte aan een maaltijdservice gedurende de opvang?

	ontbijt		lunch		warme maaltijd	
	n	%	n	%	n	%
ja	178	5	783	22	494	14
nee	2473	70	2176	61	2203	62
weet ik niet	209	6	265	7	361	10
geen opgave	683	19	319	9	485	14
totaal	3543	100	3543	100	3543	100

Tabel 7. Brengen naar activiteiten in de buurt: Hoe aantrekkelijk vindt u deze service voor uzelf?

	n	%
heel aantrekkelijk	1304	37
aantrekkelijk	1075	30
niet aantrekkelijk, niet onaantrekkelijk	456	13
onaantrekkelijk	203	6
heel onaantrekkelijk	153	4
weet ik niet	230	6
geen opgave	122	3
totaal	3543	100

Tabel 8. Heeft u behoefte aan flexibele opvang met een knipkaart systeem?

	n	%
ja, alleen behoefte aan knipkaartopvang	468	13
ja, vaste dagen opvang gecombineerd met knipkaartopvang	1684	48
nee	824	23
weet ik nog niet	459	13
geen opgave	108	3
totaal	3543	100

Tabel 9. Als de opvang niet op school kan plaatsvinden, wat vindt u dan de maximaal aanvaardbare afstand die uw kind moet afleggen tussen school en de opvanglocatie?

	voor schooltijd		tussen de middag		na schooltijd	
	n	%	n	%	n	%
maximaal 500 meter	1426	40	2608	74	1543	44
maximaal 1 kilometer	268	8	301	8	945	27
maximaal 2 kilometer	43	1	36	1	223	6
maakt niet uit	142	4	95	3	227	6
geen opgave	1664	47	503	14	605	17
totaal	3543	100	3543	100	3543	100

Tabel 10. Welke manier van vervoer tussen de school en de opvanglocatie vindt u acceptabel?

	lopend (met begeleiding)		op de fiets (met begeleiding)		met busjes (door de opvang)	
	n	%	n	%	n	%
wel acceptabel	3135	88	950	27	1832	52
niet acceptabel	75	2	1574	44	693	20
weet ik niet	90	3	259	7	343	10
geen opgave	243	7	760	21	675	19
totaal	3543	100	3543	100	3543	100

Tabel 11a. Sfeer

	sfeer	
	n	%
schools	573	16
huiselijk	2654	75
beide opties genoemd	50	1
geen opgave	266	8
totaal	3543	100

Tabel 11b. Groep

	groep	
	n	%
grote groep	220	6
kleine groepjes	2979	84
beide opties genoemd	29	1
geen opgave	315	9
totaal	3543	100

Tabel 11c. Leeftijd

	leeftijd	
	n	%
verschillende leeftijden	1381	39
per leeftijdsgroep apart	1858	52
beide opties genoemd	34	1
geen opgave	270	8
totaal	3543	100

Tabel 11d. Activiteiten

	activiteiten	
	n	%
educatief	436	12
recreatief	2483	70
beide opties genoemd	343	10
geen opgave	281	8
totaal	3543	100

Tabel 12a. Extra activiteiten keuze ouders

	n	%
sport	2732	57
buiten spelen	1873	39
creatieve activiteiten	1776	37
muziekles	1610	33
dans of toneel	1450	30
kinderen zelf laten kiezen	1303	27
huiswerkbegeleiding	1069	22
culturele activiteiten	921	19
educatieve activiteiten	820	17
georganiseerde spelletjes	730	15
computeren	661	14
lezen	570	12
herhaling van lessen	339	7
totaal	4826	100

Tabel 12b. Extra activiteiten keuze kinderen

	n	%
buiten spelen	2534	55
sport	2296	50
creatieve activiteiten	1902	41
computeren	1899	41
kinderen zelf laten kiezen	1773	38
dans of toneel	1485	32
georganiseerde spelletjes	1055	23
muziekles	919	20
culturele activiteiten	371	8
lezen	376	8
educatieve activiteiten	289	6
huiswerkbegeleiding	261	6
herhaling van lessen	118	3
totaal	4626	100

Tabel 13. Als via de school, buiten schooltijd, extra activiteiten worden aangeboden, zou u daar dan gebruik van willen maken?

	n	%
ja, op vaste dagen	2138	41
ja, af en toe	2073	40
nee, geen gebruik	219	4
weet ik niet	533	10
geen opgave	273	5
totaal	5236	100

Tabel 14. Heeft u behoefte aan opvang tijdens schoolvakanties?

	n	%
ja	1401	27
nee	2137	41
wisselend	1506	29
geen opgave	192	4
totaal	5236	100

Tabel 15. Heeft u behoefte aan opvang tijdens studiedagen (van leerkrachten) en overige vrije dagen van de school?

	n	%
ja	1644	31
nee	1895	36
wisselend	1497	29
geen opgave	200	4
totaal	5236	100

Tabel 16. Op welke dagen en tijden zou u dan waarschijnlijk gebruik maken van vakantieopvang en/of opvang tijdens studiedagen?

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
	%	%	%	%	%
ochtend	4	5	13	5	7
middag	4	3	4	3	4
hele dag	61	63	37	62	53
weet ik niet	31	29	46	30	37
totaal	100	100	100	100	100

Tabel 17. Verandert uw behoefte aan opvang als de opvang gratis wordt?

	n	%
ja, dan zou ik wel opvang gaan gebruiken	854	16
ja, dan zou ik meer opvang gaan gebruiken	986	19
nee	2523	48
weet ik niet	691	13
geen opgave	182	3
totaal	5236	100

Tabel 18. Maakt u momenteel gebruik van opvang (voor schooltijd, tussen de middag of na schooltijd)?

	n	%
ja, vaste dagen	2918	56
ja, af en toe	454	9
nee	1596	30
geen opgave	268	5
totaal	5236	100

Tabel 19. Waarom maakt u geen gebruik van opvang?

	n	%
Ik verzorg de opvang zelf	799	53
Ik sta op een wachtlijst	49	3
Ik vind de kosten van de opvang te hoog	359	24
Ik vind de opvang niet goed genoeg	81	5
Ik vind de locatie ongeschikt	18	1
Anders, namelijk	388	26
totaal	1512	100

Tabel 20. Maakt u momenteel gebruik van opvang?

	n	%
Maakt u momenteel gebruik van voorschoolse opvang?	65	2
Maakt u momenteel gebruik van tussenschoolse opvang?	3127	95
Maakt u momenteel gebruik van naschoolse opvang?	1391	42
totaal	3307	100

Tabel 20a Maakt u momenteel gebruik van opvang vóór schooltijd?

	n	%
maandag	46	71
dinsdag	42	65
woensdag	26	40
donderdag	41	63
vrijdag	29	45
wisselende dagen	15	23
totaal	65	100

Tabel 20b. Maakt u momenteel gebruik van opvang tussen de middag?

	n	%
maandag	2688	86
dinsdag	2741	88
woensdag	453	14
donderdag	2713	87
vrijdag	2439	78
wisselende dagen	339	11
totaal	3127	100

Tabel 20c. Maakt u momenteel gebruik van opvang na schooltijd?

	n	%
maandag	833	60
dinsdag	883	63
woensdag	421	30
donderdag	866	62
vrijdag	571	41
wisselende dagen	112	8
totaal	1391	100

Tabel 21. Hoe beoordeelt u de tussenschoolse opvang uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 t/m 10?

	gemiddelde
rapportcijfer TSO	6,7

Tabel 22. Maakt u momenteel, op vaste dagen, wel of niet gebruik van de volgende vormen van opvang? (procenten)

	ja	nee	weet ik niet	geen opgave	totaal
kinderen zelf opvang	46	32	1	20	100
opvang door familie, vrienden of buren	39	39	1	21	100
opvang door gastgezin of gastouder	6	57	1	36	100

Tabel 23. Wat is voor u belangrijk bij de keuze voor opvang?

	n	%
begeleiding van kind(eren)	2518	75
kosten	1242	37
opvangtijden	1095	33
speelruimte buiten	1044	31
bereikbaarheid van de locatie	701	21
speelruimte binnen	698	21
duidelijkheid van regels	620	19
contact met ouders of verzorgers	612	18
kwaliteit van het gebouw	392	12
inrichting van de ruimte binnen	357	11
totaal	3342	100

3 Achtergrondkenmerken ondervraagden

Tabel 1. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden (inclusief uzelf)?

	n	%
1	69	1
2	1252	11
3	2661	23
4	4536	40
5	1665	15
6	478	4
7	98	1
8	33	0
9	10	0
10	8	0
11	3	0
12	1	0
13	1	0
20	2	0
24	1	0
34	1	0
38	1	0
40	1	0
99	634	6
totaal	11455	100

Tabel 2. Hoe is uw huishouden samengesteld?

	n	%
(echt)paar met kind(eren) (thuis)	6369	56
een ouder met kind(eren) (thuis)	2735	24
twee volwassenen, met kinderen (thuis)	1316	11
drie of meer volwassenen, met kind(eren) (thuis)	134	1
anders	147	1
weet ik niet	122	1
geen opgave	632	6
totaal	11455	100

Tabel 3. Hoeveel thuiswonende kinderen heeft u in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar?

	n	%
0	2	0
1	4250	37
2	4888	43
3	1275	11
4	229	2
5	25	0
6	9	0
9	777	7
totaal	11455	100

Tabel 4. Leeftijd van het kind waarvoor de vragenlijst is ingevul

	n	%
4	2090	19
5	2035	19
6	1735	16
7	1364	13
8	1089	10
9	951	9
10	844	8
11	535	5
12	193	2
totaal	10836	100

Tabel 5. Wat is het netto inkomen per maand waarover het huishouden beschikt?

	n	%
netto 700 euro per maand of minder	282	2
netto tussen de 701 euro en 1000 euro per maand	1431	12
netto tussen de 1001 en 1350 euro per maand	1572	14
netto tussen de 1351 euro en 2050 euro per maand	1930	17
netto tussen de 2051 euro en 3200 euro per maand	1844	16
netto boven de 3201 euro per maand	1782	16
weet niet	455	4
wil niet zeggen	1401	12
geen opgave	758	7
totaal	11455	100

Tabel 6. Welke situatie is op dit moment het meest op u van toepassing?

	n	%
huisvrouw/man	1618	14
ondernemer	1299	11
loondienst (excl. overheid)	5008	44
overheidsdienst	914	8
arbeidsongeschikt	367	3
werkloos/bijstand	664	6
VUT/gepensioneerd	27	0
studerend	435	4
overig	423	4
geen opgave	700	6
totaal	11455	100

Tabel 7. Indien u een partner heeft: Welke situatie is het meest op uw partner van toepassing?

	n	%
huisvrouw/man	952	8
ondernemer	1668	15
loondienst (excl. overheid)	3951	34
overheidsdienst	516	5
arbeidsongeschikt	187	2
werkloos/bijstand	274	2
VUT/gepensioneerd	38	0
studerend	156	1
overig	424	4
geen opgave	3289	29
totaal	11455	100

Tabel 8. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

	n	%
geen onderwijs	401	4
basisonderwijs	663	6
LBO/VMBO	1031	9
MAVO	1052	9
MBO	1872	16
HAVO/VWO	1359	12
HBO	2334	20
WO	2084	18
geen opgave	659	6
totaal	11455	100

Tabel 9. Welke taal wordt er bij u thuis voornamelijk gesproken?

	n	%
Nederlands	7824	68
Turks	371	3
Arabisch	278	2
Engels	83	1
Frans	12	0
Duits	20	0
een andere taal	529	5
Nederlands + buitenlands	1949	17
twee buitenlandse talen	31	0
geen opgave	358	3
totaal	11455	100

Tabel 10. Etniciteit

	n	%
Surinamers	1334	12
Antillianen	279	2
Turken	832	7
Marokkanen	1185	10
ov. niet-westerse allochtonen	1305	11
westerse allochtonen	1041	9
autochtonen	5042	44
onbekend	437	4
totaal	11455	100

Tabel 11. Geslacht

	n	%
man	2061	19
vrouw	8946	81
man en vrouw	43	0
totaal	11050	100

Tabel 12. Recht op vergoeding in het kader van Wet kinderopvang (Wk-proof)

	n	%
niet WK-proof	2031	29
WK-proof	4946	71
totaal	6977	100